

ÅRSRAPPORT

2016

Kjære Caritas-venn

2016 var et år hvor vår forståelse av solidaritet og fellesskap ble utfordret på en rekke måter. Sultkatastrofen i land som Sør-Sudan, Nigeria og Somalia gir oss en smertelig påminnelse om hvordan krig, klimaendringer og skjevfordeling rammer de fattige hardt. Signeringen av fredsavtalen i Colombia gir håp om at fellesskap og forsoning på ny kan vokse frem fra en 50 år lang konflikt. Dette har Caritas Norge arbeidet for i over 25 år.

Pave Frans' besøk til Sverige i forbindelse med 500-årsmarkeringen av reformasjonen, der Caritas og Lutheran World Service signerte en avtale om tettere samarbeid, gir håp om at nestekjærlighet kan bygge fellesskap der man i århundrer har vært splittet.

Caritas hadde også i 2016 en sentral plass i de store endringer og hendelser som vil prege vår fremtid. Hundretusener av mennesker fikk mat på bordet med Caritas Norges hjelp, mange som nødhjelp i en akutt krise, mens andre fikk hjelp til å drive effektivt landbruk som gir nok, trygg og næringsrik mat til å kunne leve aktive og sunne liv.

For tusenvis av innvandrere og flyktninger var Caritas i Norge også et lyspunkt i hverdagen. Caritas Ressurscenter i Oslo fikk alene nærmere 14 000 henvendelser, og med nyoppstartede kurs i asylmottak nådde Caritas ut til over 4 000 asylsøkere i 28 forskjellige mottak. En av dem som fikk støtte i Norge er 32 år gamle Tewelde fra Eritrea. Elektrikeren møter jevnlig norske Lizette, som er en av mange frivillige i Caritas. Sammen har de nå et felles mål om at Tewelde skal få jobb.

Arbeid er en rød tråd i Caritas' innsats, både i utviklingsland og her hjemme. Å få sjansen til å arbeide under rettferdige forhold, er for de fleste av oss mer enn bare en måte å tjene til livets opphold. Arbeid gir muligheten til å utvikle oss som personer og til å ta del i fellesskapets utvikling. For flyktninger og arbeidsinnvandrere i Norge er arbeid en viktig døråpner inn i det norske samfunnet, et samfunn vi bokstavelig talt bygger sammen.

For soldatene i FARC-geriljaen i Colombia, som nå skal bli sivile borgere, er det avgjørende at de raskt får meningsfylte oppgaver. Bli de sittende passive i leirene som er opprettet for dem, er risikoen stor for at de ønsker seg tilbake til sitt tidligere liv.

For bonden i DR Kongo er det avgjørende at han gjennom sitt arbeid produserer nok til å brødfø seg selv og sin familie. Når han gjennom

Caritas får hjelp til å øke matproduksjonen, slik at han også blir i stand til å selge landbruksvarer og dermed får råd til å sende barna på skolen, gror det også fram helt nye framtidsutsikter.

Arbeid gir verdighet, men det er ingen verdighet i at barn må arbeide for å skaffe mat til seg selv og sin familie. Barn og unge hører hjemme på skolebenken, ikke i en gruve, på en fabrikk eller tiggende på gata. Caritas er derfor stolte av ungdommene i NUK som i 2016 satte ny innsamlingsrekord i forbindelse med Adventsaksjonen til inntekt for Caritas Norges skoleprosjekter i Vietnam. Prosjektene gir barn med funksjonshemninger og migranter mulighet til å gå på skole.

I denne årsrapporten vil du få et innblikk i noe av det Caritas Norge arbeidet med i 2016. Det arbeidet som er blitt gjort ville ikke vært mulig uten våre viktige støttespillere og givere. På vegne av alle dem som har fått hjelp, retter jeg derfor en stor takk til alle dere som har støttet Caritas' viktige arbeid.

Med vennlig hilsen

Terje Osmundsen

Styreleder i Caritas Norge

REDAKSJON: Caritas Norge v/Birgit Vartdal
COVERFOTO: Catherine Trautes/Caritas Norge
Fra Caritas Norges prosjekter i DR Kongo

Opplag: 5800

PRODUKSJON: mediateam.no

TRYKK: Thure Trykk AS

Denne trykksaken er Svanemerket

VIKTIGE RESULTATER I 2016

MATSIKKERHET

- 150 000 mennesker fikk bedret sine liv gjennom Caritas' prosjekter innen landbruk og matsikkerhet.
- 80 prosent av dem som deltar i våre prosjekter spiser nå tre måltider om dagen, opp fra ett måltid ved prosjektstart i 2013.
- Nærmere 80 prosent av prosjektdeltagerne praktiserer klimarobust jordbruk.
- Småbrukernes inntekter har økt med over 30 prosent de siste fire årene.

MIGRASJON OG INTEGRERING

- Ved Ressursentret i Oslo mottok Caritas i underkant av 14 000 henvendelser, en økning på omtrent 3 500 besøk fra 2015. Av disse besøkte 6 131 personer senteret i åpningstiden, mens 7 756 gikk på norskkurs og andre aktiviteter.
- Caritas Norge arrangerte arbeids- og karrierkurs med tilbud om individuell veiledning i 28 asylmottak. Kursene hadde til sammen 4 075 deltagere og 52 frivillige var aktivt med i gjennomføringen.

NØDHJELP

- Caritas Norge nådde gjennom våre prosjekter ut til 67 000 mennesker med nødhjelp i 2016.
- Til sammen bisto Caritas 40 000 mennesker med akutt matvarehjelp under krisene i Den sentralafrikanske republikk, Niger og Syria i 2016.
- Caritas var raskt på plass da Ecuador ble rammet av jordskjelv i april. Til sammen hjalp vi 20 000 mennesker med mat og støtte til å bygge opp igjen ødelagte livsgrunnlag.
- I Sør-Sudan og Irak fikk 4 600 barn rammet av konflikt utdanning med hjelp fra Caritas.
- I Nepal fortsatte vi å støtte gjenoppbyggingen etter jordskjelvet som rammet landet i april 2015, og bisto 2 600 mennesker med gjenoppbygging av hus.
- Mot slutten av året startet vi nødhjelpsprogrammer innenfor matsikkerhet i Sør-Sudan og Eritrea, som i løpet av 2017 vil nå 11 000 mennesker.

Foto: Catherine Trautes/Caritas Norge

EN VERDEN UTEN SULT ER MULIG

Verdenssamfunnet har satt seg som mål å utrydde fattigdom og sult innen 2030. Caritas Norge øker derfor vår satsing på matsikkerhet.

Stadig flere familier i sør får nå mat på bordet gjennom våre programmer innen klimatilpasset jordbruk og fiskeoppdrett.

2016 var et krevende år for mange av våre venner i Sør. Klimaendringer og konflikt har ført til en sultkatastrofe vi ikke har sett maken til siden 2. verdenskrig. Barn, kvinner og menn har vært nødt til å overleve på under ett måltid om dagen. Mange har sultet i hjel. Da er det oppløftende å se at der vi jobber blir liv reddet. Caritas Norges matsikkerhetsprogrammer ga i 2016 mat til 30 000 familier og vi sørget for at nær 90 000 mennesker i våre bistandsprogrammer spiser tre måltider om dagen. 60 000 barn, mødre og fedre fikk dessuten livreddende mathjelp i Syria, Sør-Sudan, Eritrea, Niger, Den sentralafrikanske republikk og Ecuador. 150 000 barn, kvinner og menn fikk bedre økonomi, bedre helse, lettere tilgang til skole og økte inntekter som følge av våre prosjekter. Til sammen hjalp Caritas Norge nærmere en halv million mennesker i 2016.

Fisk for Utvikling og Arendalsuka

I forbindelse med vårt arbeid med å bekjempe sult, tok vi akvakultursatsningen ett kvantesprang videre i samarbeid med privat sektor, og lyktes med å sette fisk i sentrum av norsk utviklingspolitikk. Fiskeoppdrett gir en fantastisk utviklingseffekt for verdens raskt voksende befolkning. I våre programmer produseres fisk til konsum og til salg. Det motvirker feilernæring og gir fiskebøndene betydelige økte inntekter. Fisk er en viktig kilde til proteiner og mineraler

vi mennesker trenger. Økt produksjon av fisk i utviklingsland vil bidra til å redusere sult og skape arbeidsplasser. Derfor styrket Caritas i 2016 sin satsning på fisk og fiskeoppdrett. I samarbeid med Hauge Aqua, en av Norges ledende akvakultur-bedrifter, ble det startet opp et nytt prosjekt i Uganda. Prosjektet vil gi 860 unge (60 prosent jenter) fra landsbygda opplæring i fiskeoppdrett og bidra til å utvikle landets akvakulturnæring. Caritas ønsker også å sikre at Norges nye Fisk for Utvikling-program bidrar direkte til fattigdomsbekjempelse og matsikkerhet. Vi arrangerte derfor en stor debatt under Arendalsuka 2016 med tittelen «Kan Norge bekjempe fattigdom med fisk?», hvor blant annet utenriksministeren deltok.

Malawi og sultkrisen

Caritas var gjennom hele fjoråret en pådriver for økt politisk oppslutning om betydningen av å satse på jordbrukssektoren i Sør - både for å utrydde sult og redusere fattigdom og som tiltak for å forebygge sykliske sultkatastrofer.

Det var liten oppmerksomhet om flommen i Malawi og den katastrofen den forårsaket i begynnelsen av 2015 og den ekstreme tørken som fulgte. Værfenomenet El Niño førte til en tørkekatastrofe som har pågått nå i over to år. Ved inngangen til 2017, var over 6,5 millioner barn, kvinner og menn avhengig av matvarehjelp. Over tretti prosent av befolkningen sultet i 2016. Caritas Norge oppfordret i media norske myndigheter til å øke mathjelpen til Malawi. I slutten av oktober sendte Utenriksdepartementet ut en pressemelding om at Norge gir 53 millioner

kroner for å bøte på den akutte nøden i landet. I samarbeid med CRS, Trocaire og Caritas Australia bidro vi til å styrke lokal Caritas som nå implementerer for FNs Matvareprogram.

Caritas bidro aktivt inn mot KrFs Utviklingsmelding, der matsikkerhet og bærekraftsmål 2 ble fremhevet som et prioritert område. Caritas kritiserte også forslaget til statsbudsjettet for å fokusere for lite på matsikkerhet og bekjempelse av sult. I budsjettforliket mellom regjeringen, KrF og Venstre som ble klart i desember 2016, ble klimarobust jordbruk styrket med 125 millioner. Matsikkerhet og klimatilpasset jordbruk fikk i tillegg 100 millioner kroner.

På lag med fattige småbrukere

Caritas Norge deltok på FNs komité for matsikkerhet (CFS) i oktober 2016. CFS er den delen av FNs organisasjon for matsikkerhet (FAO) som tar avgjørelser om hvordan vi utvikler landbruket i verden. I samarbeid med Caritas Internationalis, norske og internasjonale sivilsamfunnsorganisasjoner, påvirket vi verdens myndigheter til å styrke støtten til landbruksutvikling som fremmer de fattigstes interesser. Komiteen ble i 2016 enig om en rekke anbefalinger for å bedre småbrukeres tilgang til markeder. Anbefalingene skal følges opp av myndighetene i de enkelte land. På møtet ble også menneskerettighetene tydelig forankret i CFS sitt flerårsprogram til tross for motstand fra enkelte land. Caritas arbeider aktivt med å sikre at myndighetene i de land vi opererer i følger opp sine forpliktelser og

respekterer menneskerettighetene til sine borgere.

Klima og Parisavtalen

Caritas var også i 2016 aktivt med i ForUMs arbeidsgruppe på klima og ga innspill til norske posisjoner i de internasjonale klimaforhandlingene i forkant av og under COP22 i Marrakech. Her rettet vi oppmerksomheten mot klimatilpasning og matsikkerhet. Landbruket står for en stor andel klimagassutslipp i mange utviklingsland. Caritas bidro også med debattinnlegg i Vårt Land og Dagbladet om implementeringen av Paris-avtalen.

Sammen for økt matsikkerhet

Caritas har siden august vært ansvarlig for å koordinere ForUM for Utvikling og Miljø sin matsikkerhetsgruppe. Denne gruppa består av norske sivilsamfunnsorganisasjoner som

jobber med matsikkerhet og ernæring. I 2016 sendte matsikkerhetsgruppa tre innspill til norske myndigheter, organiserte en debatt om behovet for endring av landbruket og skrev

en kronikk hvor vi argumenterte for at verden trenger mer landbruksutdanning. Arbeidet bidro til økt oppmerksomhet rundt matsikkerhet og forbedret samarbeid med andre organisasjoner.

Davies Kangwa i Zambia har økt avlingen sin med hjelp fra Caritas.
Foto: Knut Andreas Lid/Caritas Norge

LITE LÅN, STORE FRAMSKRITT

– Livet mitt har blitt mye bedre etter at jeg ble med i Caritas-programmet i 2013, forteller Davies Kangwa bosatt i Katibunga sogn i Mpika i Nord-Zambia.

I 2013 lånte Davies Kangwa i Nord-Zambia fem kg bønnefrø og fem kg peanøttfrø, og fikk opplæring i bærekraftige jordbruksteknikker. Etter en svært god innhøsting, betalte han tilbake lånet på rundt 50 kroner til Caritas og brukte overskuddet til å dyrke tomater og løk i familiens grønnsakhage. Avkastningen på innhøstingen var på nesten 2500 kroner, noe som er mye gitt at gjennomsnittlig månedsinntekt på landsbygda i Zambia er 152 kroner.

Davies fikk opplæring i entreprenørskap i 2014 og lagde basert på det en forretningsplan. I 2015 tjente han 4740 kroner fordi han oppdaget et nytt og mer inntektsbringende marked for salg av løk. Den ekstra inntekten, har gjort at Davies nå har råd til å sende alle barna på skole. I tillegg har han fått et nytt og bedre tak på huset sitt.

Sytti prosent av verdens fattige er avhengig av landbruk for inntekt og arbeid. Men mange

småbrukere i utviklingsland er i dag fanget i en negativ spiral. De har små åkerlapper, mangler gode såfrø, redskaper, vanningsanlegg og tilgang til kreditt for å kunne drive effektivt jordbruk. Mange fattige bønder får heller ikke den utdannelsen og veiledningen de trenger. For å bekjempe sult, må flere fattige småbrukere få opplæring i effektive og klimarobuste dykingsteknikker, husdyrhold og akvakultur.

Caritas hjelper flyktninger med en **NY START I NORGE**

Aldri før har flere innvandrere besøkt Caritas' ressursentre for å be om hjelp. Samtidig er integrering av flyktninger på nytt blitt et satsingsområde for Caritas Norge.

Ved inngangen til 2017 bodde det over 883 700 personer med innvandrerbakgrunn i Norge, nær 725 000 av disse har selv innvandret. Innvandrere utgjør nesten 17 prosent av befolkningen og Caritas jobber særlig med å løfte stemmen til denne gruppen. I 2016 holdt Caritas Norge kontinuerlig kontakt med politiske aktører for å holde dem oppdatert om situasjonen for innvandrere i Norge. Vi arrangerte flere debatter og seminarer, blant annet en migrasjonskonferanse og en barnevernsdebatt. Målet med arrangementene var å spre informasjon og kunnskap, engasjere innvandrerbefolkningen i samfunnsdebatten og å sette aktuelle problemstillinger på dagsorden. Caritas deltok også i en rekke høringer i Stortinget og i fagmøter, seminarer og lignende i regi av offentlige myndigheter og flere sivilsamfunnsorganisasjoner.

Karriereveiledning for flyktninger

Siden høsten 2015, da Norge plutselig opplevde en sterk økning i antall asylsøkere som kom til landet, har Caritas Norge engasjert seg i integrering av flyktninger.

I 2016 var Caritas Norge ute i 28 asylmottak med arbeids- og karrierkurs. Mange fikk også tilbud om individuell veiledning, for å gjøre seg klar til et aktivt arbeidsliv i Norge. Erfaringene Caritas Norge har opparbeidet seg ved å hjelpe arbeidsinnvandrere gjennom våre informasjons- og ressursentre siden 2011, ble her nyttige verktøy for å kunne hjelpe mennesker på flukt fra krig og forfølgelse til å få en god start på sitt nye liv i Norge.

De fleste asylmottak ligger utenfor de største byene. I samarbeid med Caritas Bergen og Stavanger, reiste vi rundt med en meget populær

kurspakke. Mer enn 50 frivillige deltok i gjennomføringen av prosjektet. Kurspakken er tilrettelagt for dem som må vente lenge i asylmottak før de får muligheten til å bosette seg. Samtidig som vi ga kurs om norsk arbeidsliv for voksne, har vi i samarbeid med UDI og asylmottakene fått muligheten for å tilby en rekke aktiviteter for barn som bor i asylmottak. Dette er en satsning vi utvider i 2017.

Arbeid viktigst

Caritas' arbeid for innvandrere i Norge har som sitt hovedmål å hjelpe innvandrere til å bli integrert i det norske samfunnet. Vi prioriterer derfor å lære innvandrene norsk og å hjelpe dem med å finne eller å bli værende i arbeid.

For å sikre at enkeltmennesket kan bli godt integrert og delta i det norske samfunnet, er det avgjørende at de kjenner sine rettigheter og plikter. God bredde i informasjons- og veiledningstilbudet er derfor viktig. Råd og veiledning knyttet til arbeidsliv, juridiske utfordringer og helse bidrar til å gi personer med begrenset kunnskap om norsk samfunns- og arbeidsliv sjansen til å utvikle seg og fortsette å være en ressurs for hele samfunnet.

I tillegg til rådgivning, har Caritas tilbudt en rekke norsk- og samfunnsfagskurs, både knyttet til ressursentre i Oslo, Bergen og Drammen, men også i regi av lokale Caritas-grupper.

Ved Ressursentret i Oslo mottok Caritas i underkant av 14 000 henvendelser fra innvandrere i 2016, en økning på omtrent 3 500 besøk fra 2015. Av disse besøkte 6 131 personer senteret i åpningstiden, mens 7 756 gikk på norskurs og andre aktiviteter Caritas Bergen fikk,

gjennom veiledning og kursing i selvhjelpsgrupper, 247 personer ut i arbeid i 2016. Ressurscenteret i Oslo gjennomførte i fjor høst en selvhjelpsgruppe etter Bergens modell som et pilotprosjekt med gode resultater. 50 prosent av deltakerne var i lønnet jobb ved endt kurs. Vi startet også opp en mentorordning der frivillige arbeidslivsfaddere, med god tilknytning og kjennskap til det norske arbeidslivet, kobles sammen med en innvandrere i en tolv måneders periode, for å gi hjelp og støtte i jobbsøkerprosessen.

Helserådgivning i Oslo

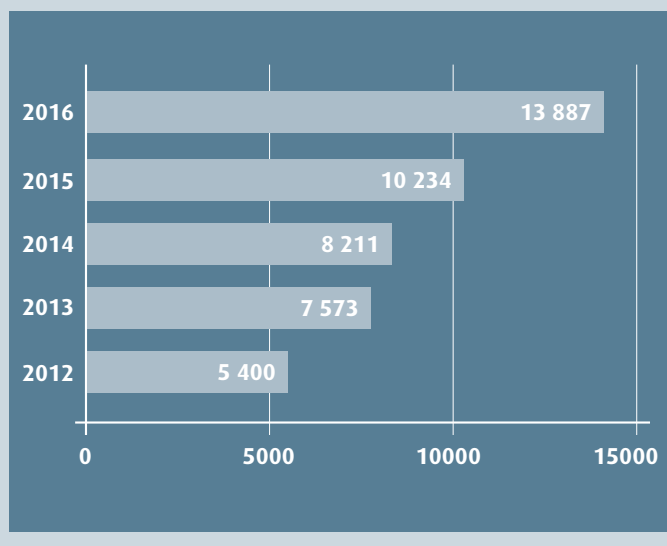
I 2016 hadde besøkende til Caritas Ressurscenter i Oslo mulighet til å møte en av våre frivillige helserådgivere for en samtale og grunnleggende helsesjekk. Senteret har flere aktive leger og sykepleiere som bistår med helserådgivning to ganger i uken. Vi så en økning i helserelaterte henvendelser, fra ti til 15 prosent, i siste kvartal 2016, og helserådgivningstilbudet har hatt stor pågang. Flere med lengre oppholdstid søker hjelp

I 2016 så Caritas en utvikling der stadig flere med lengre botid i Norge søker om hjelp og rådgivning. Henvendelser fra personer som har bodd i Norge i mer enn tre år økte med ti prosent fra 2015 til 2016.

Nøkkeltall

- 13 887 personer henvendte seg til Caritas Ressurscenter i Oslo
- 247 personer fikk jobb via Caritas i Bergen
- 28 % av de besøkende ved Caritas Ressurscenter i Oslo har bodd i Norge i mer enn 3 år
- 15 % av alle henvendelser siste kvartal 2016 var helserelaterte

Utvikling i besøkstall ved Caritas Ressurscenter i Oslo

GLIMT FRA 2016

Historisk mulighet for fred i Colombia

Colombias president Juan Manuel Santos (bildet) fikk i 2016 Nobels Fredspris for sin innsats for å avslutte den mer enn 50 år lange borgerkrigen. Krigen har kostet mer enn 220 000 colombianere livet og sendt nær seks millioner på flukt. Caritas Norge har hatt prosjekter i Colombia siden 1998. Under fredsforhandlingene har

vi arbeidet for at ofrenes stemme skulle bli hørt. I tillegg jobber vi med re-integrering av ofre og geriljasoldater i lokalsamfunnene. -Det colombianske folk har nå fått en unik mulighet for fred og dette er en mulighet vi må gripe mens vi kan, sier generalsekretær i Caritas Norge, Martha Rubiano Skretteberg.

Foto: Reuters

Foto: Caritas Norge

Arbeidslivsfaddere hjelper innvandrere i jobb

Omtrent en gang i måneden møter norske Lizette Dahle (28) eritreiske Tewelde Zerit (32). Formålet er å hjelpe Tewelde, som er flyktning, i jobb. Initiativet er en del av Caritas' arbeidslivsfadder-prosjekt som ble startet i 2016. Prosjektet er ment å være et tillegg til hva det offentlige kan tilby. Caritas' samarbeider blant annet med Oslo kommune og Virke om ordningen. I 2017 har Caritas fått midler fra NAV til dette arbeidet.

Barnevernsdirektør Mari Trommald og Baba Abraham Kankani lytter til Amal Ahmeds erfaringer med barnevernet.
Foto: Caritas Norge

Kulturkrasj eller omsorgssvikt

Publikumsinteressen var svært stor da Caritas Norge 1. desember arrangerte debatt om barnevernets møte med innvandrerfamilier. Utgangspunktet for debatten var at det gjennom media er stilt spørsmål ved barnevernets kulturkompetanse og arbeidsmetode. Hos mange innvandrere har disse historiene skapt stor frykt. En rekke representanter fra innvandrerorganisasjoner satt i panelet sammen med barne- og familieminister Solveig Horne (Frp) og barnevernsdirektør Mari Trommald. Caritas Norge fikk støtte fra Fritt Ord til debatten som var en del av prosjektet «La min stemme bli hørt».

Rekord for Adventsaksjonen

Ungdommene i Norges Unge Katolikker (NUK) satte ny innsamlingsrekord under fjorårets Adventsaksjon. 654 000 kroner samlet de inn til Caritas utdanningsprosjekter i Vietnam. – De generøse bidragene som er samlet inn gir nye muligheter og styrket fremtidshåp for sårbare barn i Vietnam. Det sa generalsekretær i Caritas, Martha Rubiano Skretteberg, da hun takket NUK, menighetene, de katolske skolene og giverne for et fantastisk engasjement.

Martha Rubiano Skretteberg, generalsekretær i Caritas og Mathias Ledum, karitativ leder i NUK.
Foto: Caritas Norge

Generalsekretær i Caritas Norge, Martha Rubiano Skretteberg møtte pave Frans under hans besøk i Sverige. Foto: Servizio Fotografico L'Osservatore Romano

Konferanse om migrasjon i Europa

Hvem krysser grensene til Europa? Hvordan lykkes med god integrering? Dette var blant spørsmålene som ble tatt opp da Caritas Norge 18. november arrangerte en konferanse om migrasjon i Europa med tittelen «Mixed Flows». Konferansen samlet fagfolk fra norske og internasjonale miljøer som blant annet University of Oxford, FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR), International Organization for Migration (IOM), Nobelinstituttet, Utlendingsdirektoratet (UDI), forskningsstiftelsen Fafo, Caritas Europa, Flyktningshjelpen og Amnesty International. I tillegg til å spre informasjon og kunnskap, hadde arrangementet som formål å engasjere innvandrerbefolkningen til debatt. Arrangementet fikk støtte fra Fritt Ord som en del av prosjektet «La min stemme bli hørt».

Diane Goodman, nestleder ved UNHCRs Europakontor. Foto: Andrea Johns/Caritas Norge

Møtte pave Frans i Sverige

Fra 31. oktober til 1. november besøkte pave Frans Lund og Malmø i anledning 500-årsmarkeringen for reformasjonen. Caritas Norge var aktivt til stede under markeringen, som også ble benyttet til å sette internasjonale humanitære utfordringer på dagsorden. Pave Frans og arrangementene i Lund rettet søkelyset mot vårt felles ansvar for å hjelpe mennesker i nød. Et felles ansvar som blant annet ble bekreftet i signeringen av en intensjonsavtale mellom Caritas Internationalis og Lutheran World Service (Det Lutherske Verdensforbunds humanitære arm). Generalsekretær i Caritas Norge, Martha Skretteberg fikk også et kort møte med pave Frans.

Sulten brer seg i Sahel

Caritas Norge var i 2016 flere ganger i Sahel-regionen, hvor konflikter og tørke har ført til en alvorlig sultkatastrofe. Verst er situasjonen i Nigeria og landene rundt Tsjadsjøen. Kadidja (bildet) fra Tsjad hadde opprinnelig reist til Den sentralafrikanske republikk (SAR) for å arbeide, men flyktet tilbake til hjemlandet med sine fem barn på grunn av konflikten i SAR. Da Caritas møtte henne våren 2016, ventet hun i en leir for å bli gjenbosatt i hjemlandet. Sammen med seks tusen andre overlevde de på ett måltid om dagen.

Foto: Caritas Norge

Flere enn noen gang **TRENGER NØDHJELP**

2016 var året da verdens første internasjonale toppmøte om nødhjelp ble arrangert. Bakteppet var at verden aldri har stått overfor større humanitære utfordringer, samtidig som dagens internasjonale nødhjelpssystem ikke er i stand til å møte behovene.

130 millioner mennesker har behov for humanitær hjelp på grunn av krig og naturkatastrofer. Selv om giverlandene gir mer enn noen gang før, har behovene økt mye raskere enn pengebidragene. Dette har ført til et økende gap mellom behov og tilgjengelige ressurser. I 2016 ble bare halvparten av behovene dekket. Konsekvensene var at matrasjoner ble redusert, underernæring økte og færre barn i kriseområder fikk muligheten til å gå på skole.

Viktig toppmøte

Toppmøtet var derfor viktig. På møtet samlet man sentrale aktører fra ulike land, FN, privat sektor og organisasjoner fra hele verden. Sammen kom de fram til noen tiltak på veien mot et forbedret humanitært system.

Vi trenger ikke bare mer penger til nødhjelp, vi må også finne nye måter å arbeide og koordinere innsatsen på. I tillegg må verdenssamfunnet i langt større grad ta tak i årsakene til humanitære kriser, forebygge og løse konflikter. Dessuten må akutte nødhjelpstiltak, langsiktig utvikling og fredsbygging ses i større sammenheng.

Vår erfaring viser at organisasjoner i kriserammede land har kunnskap og nettverk som gjør det mulig for dem å handle raskt, og en kjennskap til lokalsamfunnet som

gjør det lettere for dem å finne ut hvor behovene er størst. Gjennom å styrke deres beredskap, og sørge for at de mottar en større del av ressursene, vil nødhjelpen bli langt mer kostnadseffektiv. Caritas er derfor en del av «Charter for Change» - initiativet. Organisasjonene som signerer dokumentet forplikter seg til å øke betraktelig andelen nødhjelpsmidler som skal gå til lokale organisasjoner. Vi mener giverlandene også i større grad må kanalisere midler direkte til organisasjoner i sør.

Caritas jobber utelukkende med lokale Caritas-partnere og er spesielt opptatt av å fremme en mer framtrædende rolle for lokale organisasjoner. I dag mottar lokale organisasjoner bare 0,3 % av den humanitære finansieringen som gis direkte fra giverland.

Jordskjelv i Ecuador

I 2016 bidro Caritas med nødhjelp i både akutte kriser og i mer langvarige humanitære kriser forårsaket av konflikt.

Caritas Ecuador var blant de første organisasjonene som startet nødhjelp da jordskjelvet rammet 16. april. 660 mennesker mistet livet og 4 605 ble skadet. Jordskjelvet påførte også mange hus og bygninger store skader, som førte til at 33 757 mennesker ble husløse. 146 skoler

ble helt eller delvis knust i jordskjelvet. Caritas Norge besøkte landet kort tid etter katastrofen og traff mennesker med dramatiske historier. Takket være støtten fra norske myndigheter og private givere, kunne Caritas hjelpe 20 000 mennesker med mat og andre livsnødvendigheter den første tiden etter at det kraftige skjelvet traff hele kystregionen. Mange mistet levebrødet da katastrofen rammet. Caritas gir også støtte til å starte opp igjen næringsvirksomhet.

Områder rammet av krig og konflikt

I Niger bistår Caritas ofre for Boko Harams herjinger i nordøst Nigeria og grenseområdene mot Niger. Da vi besøkte landet, traff vi blant andre Fanna. Hun har bodd i Bodour nær grensen til Nigeria hele livet. På spørsmål om hvordan Boko Harams angrep i området har påvirket henne, svarer hun:

- Det påvirker oss alle. Vi kan ikke lenger krysse grensen til Nigeria for å finne arbeid, som er vanlig her, spesielt for menn. Det er den muligheten vi har til å tjene penger når avlingen slår feil. I tillegg huser landsbyen internt fordrevne som har måttet flykte fra Boko Haram.

- Det er vår plikt å hjelpe dem, men det er klart at det blir mindre mat på alle, sier hun. Fanna lager og selger kaker til naboer og den lokale skolen, og tjener litt ekstra på det. Hun ønsker flere muligheter til å tjene penger,

Terrorgruppen Boko Harams herjinger begrenser muligheten Fanna har til å forsørge sine barn.
Foto: Marit Sørheim/ Caritas Norge

for å kunne sørge bedre for sine åtte barn i alderen 2-15 år.

– Alt går nå til mat, men barn trenger så mye mer, sier Fanna.

Den sentralafrikanske republikk har vært herjet av en serie væpnede konflikter siden uavhengigheten fra Frankrike i 1960. Konfliktene har ført hundretusener på flukt både internt i landet og over grensene til nabolandene, og forårsaket en vedvarende humanitær krise. Caritas Norge har siden juni 2014, i samarbeid med det lokale Caritas og Catholic

Relief Services, bistått den kriserammede befolkningen i den vestlige delen av landet med matvarer og beskyttet dem mot overgrep. Vi deler også ut frø og redskaper, og hjelper folk med å øke inntekten sin gjennom for eksempel spare- og lånegrupper. En viktig del av arbeidet er dialog i og mellom samfunn, for å gjenopprette tillit mellom grupper som har stått mot hverandre i konflikten.

Sult i Sør-Sudan og Eritrea

Mot slutten av 2016 innvilget Utenriksdepartementet støtte til Caritas' nødhjelps-

arbeid i Sør-Sudan og Eritrea. Begge land er rammet av sult, og vårt fokus er på matsikkerhet. Caritas er en av veldig få organisasjoner som får arbeide i Eritrea, og er derfor i en unik posisjon til å bidra.

Støtte fra Utenriksdepartementet og våre private givere gjorde det mulig for Caritas Norge å hjelpe 67 000 mennesker i ytterste nød i 2016. Tusen takk!

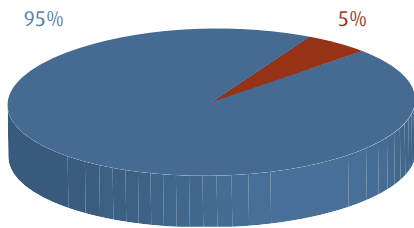
AKTIVITETSREGNSKAP 2016

Caritas Norge er medlem av Innsamlingskontrollen. Om du har spørsmål vedrørende Caritas Norges arbeid eller økonomi, kan du sende e-post til caritas@caritas.no

INNETEKTER	REGNSKAP 2016	REGNSKAP 2015
Offentlige midler	81 849 992	70 021 713
Støtte int. samarbeidspartnere	4 971 707	2 276 534
Innsamlet i Norge	6 983 234	10 062 756
Arv	0	0
Finans- og andre inntekter	705 133	519 024
TOTALE INNETEKTER	94 510 066	83 880 027
UTGIFTER		
Kostnader til innsamling	2 763 101	1 888 785
til formål		
Prosjektkostnader utland	74 674 777	71 067 108
Innenlandsarbeid	9 957 421	4 789 504
Informasjonskostnader	926 217	1 932 892
SUM kostnader til formål	85 558 415	77 789 504
Administrasjonskostnader	1 708 239	2 362 416
TOTALE UTGIFTER	90 029 755	82 040 705
AKTIVITETSRESULTAT	4 480 311	1 839 322

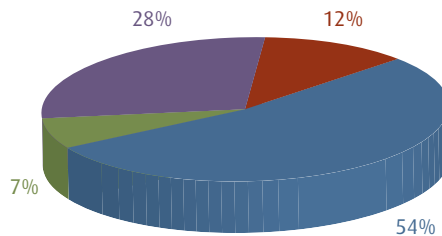
Regnskapet for 2016 er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og "God regnskapsskikk for ideelle organisasjoner" samt anbefalinger fra Innsamlingskontrollen. Resultatet er et positivt aktivitetsregnskap på kr 4 480 311

ADMINISTRASJON OG INNSAMLING

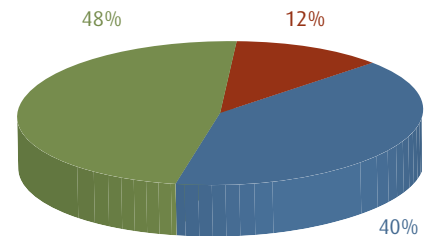
Formål: 95%
Administrasjon og innsamling 5%

PROSJEKTUTGIFTER REGION

Afrika: 54%
Asia: 7%
Latin-Amerika: 28%
Norge/EØS: 12%

PROSJEKTUTGIFTER TEMA

Utvikling: 40%
Nødhjelp: 48%
Migrasjon/integrering 12%

NØKKELTALL FRA 2016

- I 2016 overførte Caritas Norge over 74 millioner kroner til 39 prosjekter i 20 land. Dette er en økning på om lag tre millioner kroner fra året før.
- Av midlene til utlandsprosjekter er om lag 30 millioner kroner fra NORAD, 38 millioner kroner fra Utenriksdepartementet og om lag 6 millioner er dekket av Caritas Norges egne midler. I hovedsak stammer egne midler fra innsamling i Norge.
- Caritas Norge samlet i 2016 inn ni millioner kroner. Dette er noe lavere enn året før, men det skyldes at 2015 var et år preget av store internasjonale kriser som skapte mye engasjement i Norge (Nepal og flyktningkrisen).
- Bladet Caritas Info kom ut i fire utgivelser i 2016 med et opplag på 5 800 eksemplarer.
- I 2016 hadde nettsiden totalt 40 074 besøk og 23 903 brukere. (Tallene for 2016 inkluderer ikke mai måned, da vi mistet registreringen for denne måneden ved overgangen til nye sider.) Tilsvarende tall i 2015 var henholdsvis 32 651 besøk og 19 404 unike brukere. Økningen tilsvarer nærmere 23 prosent.
- Caritas Norge økte sin synlighet i media med rundt 58 prosent i 2016 sammenlignet med 2015. Vi har i 2016 totalt registrert 278 artikler tv- og radioinnslag der Caritas Norge er nevnt. Tilsvarende tall i 2015 var 176. Men lista er ikke altomfattende. Medieinteressen for organisasjonen har etter hvert blitt så stor at det er vanskelig å få registrert alt. Abonnement på et medieovervåkningsverktøy skal gjøre dette arbeidet lettere i årene som kommer.

Arbeid mot korrupsjon:

Caritas Norge har nulltoleranse for alle former for korrupsjon og mislighold i vår organisasjon og blant våre partnere. Vi jobber kontinuerlig med å styrke og forbedre rutiner for kontroll og varsling for å forebygge korrupsjon. En beskrivelse av Caritas Norges retningslinjer for anti-korrupsjon finnes i vår Code of Conduct. Alle våre partnere må signere denne sammen med årlige kontrakter som inneholder kriterier for bruk av midler. Caritas Norge er i tillegg forpliktet til å følge Caritas Internationalis' Management Standards. Innsamlende og bevilgede midler forvaltes etter strenge krav fra norske myndigheter og internasjonale regnskap- og revisjonsstandarder. Caritas er medlem av Innsamlingskontrollen og registrert i Innsamlingsregisteret. Det forplikter oss til å følge spesifikke regnskapsregler og underlegge oss ekstern kontroll.

RESULTATER FRA VÅRE PROSJEKTLAND

Du kan lese mer om alle våre prosjekter på www.caritas.no

NORGE

- 14 000 henvendelser og besøk ved Caritas Ressurscenter for innvandrere i Oslo. Av disse besøkte 6 131 personer senteret i åpningstiden, mens 7 756 gikk på norskkurs og andre aktiviteter.
- 4 075 flyktninger i 28 asylmottak deltok på arbeids- og karrierekurs i regi av Caritas. 52 frivillige var aktivt med i gjennomføringen.

HONDURAS

- 8 regionale sentre er opprettet for å overvåke menneskerettighetssituasjonen i landet.
- 3 800 ledere av sivilsamfunnsorganisasjoner har deltatt i fora for utvikling av offentlig menneskerettighetspolitikk.
- Caritas har sammen med fem andre organisasjoner fremmet politikk knyttet til offentlige høringer og deltakelse, bedret rettssikkerhet og forvaltning av tjenester som skole, helse og miljø.

NIGER

- I Niger delte Caritas ut kontanter, samt startet såkalte "arbeid for kontanter" -prosjekter som sikret mat til 11 000 mennesker.

DR KONGO

- 86 prosent (4 901 husholdninger) av målgruppen spiser nå to til tre måltider om dagen.
- 80 prosent av målgruppen (4 560 husholdninger) har økt inntekten sin med mellom 30 og 50 prosent.
- 97 prosent av elevene i sjette klasse bestod avsluttende eksamen, mot 52 prosent i 2013, noe som viser at kvaliteten på utdanningen har blitt bedre.
- Andelen som dropper ut av skolen har blitt redusert fra 42 prosent i 2013 til 6 prosent i 2016.

EL SALVADOR

- 70 prosent av deltakerne har en eller flere ganger henvendt seg til lokale myndigheter for å få sine rettigheter oppfylt.
- 80 prosent av familiene i programmet bruker nå bærekraftige jordbruks-teknikker.
- 200 småskala fiskeoppdretts-initiativ er satt i gang av deltakerne med støtte fra programmet.

CUBA

- Prosjektet for demokrati og dialog på Cuba har etablert et nasjonalt ressurscenter i Havanna som har blitt et viktig samlingspunkt for debatter og forelesninger om politiske og økonomiske reformer.

MELLOM-AMERIKA (El Salvador, Honduras, Guatemala)

- 9 447 ungdommer fra voldsutsatte områder i disse tre landene fikk opplæring i voldsforebygging, menneskerettigheter og fred- og forsoningsarbeid.
- Ungdommene er bedre rustet mot rekruttering til voldelige gategjenger og bidrar selv til voldsforebyggende arbeid og bevisstgjøring lokalt.

DEN SENTRALAFRIKANSKE REPUBLIKK

- 20 000 mennesker i det krigsrammede landet fikk matvarehjelp i form av utdeling av kontanter og kontanter for arbeid, samt støtte til jordbruk.
- 20 spare-lånegrupper ga mennesker uten tilgang til bank muligheten til å spare og til å ta opp små fleksible lån for å starte næringsvirksomhet.

ECUADOR

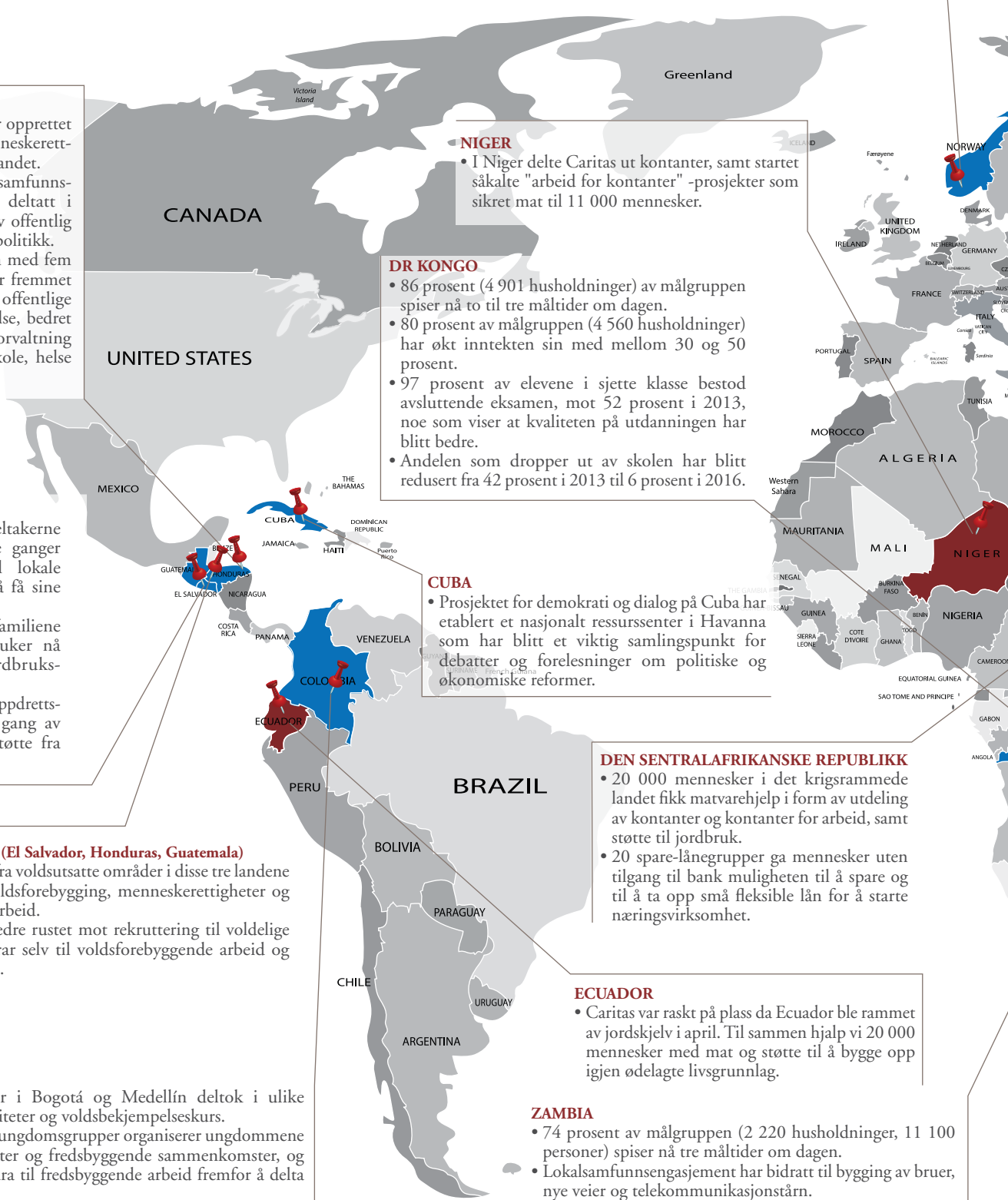
- Caritas var raskt på plass da Ecuador ble rammet av jordskjelv i april. Til sammen hjalp vi 20 000 mennesker med mat og støtte til å bygge opp igjen ødelagte livsgrunnlag.

COLOMBIA

- 1 233 ungdommer i Bogotá og Medellín deltok i ulike fredsbyggende aktiviteter og voldsbekjempelseskurs.
- Gjennom 36 lokale ungdomsgrupper organiserer ungdommene selv diverse aktiviteter og fredsbyggende sammenkomster, og velger dermed å bidra til fredsbyggende arbeid fremfor å delta voldelige gjenger.

ZAMBIA

- 74 prosent av målgruppen (2 220 husholdninger, 11 100 personer) spiser nå tre måltider om dagen.
- Lokalsamfunnsengasjement har bidratt til bygging av bruer, nye veier og telekommunikasjonstårn.
- 73 prosent av målgruppen (2 190 husholdninger) har kritisert menneskerettighetsbrudd i sine lokalsamfunn som følge av opplæring i rettigheter med fokus på vold mot barn og tidlige ekteskap.

SYRIA

- Caritas støttet matvareproduksjon i Syria, som kom 9 000 mennesker til gode.

IRAK

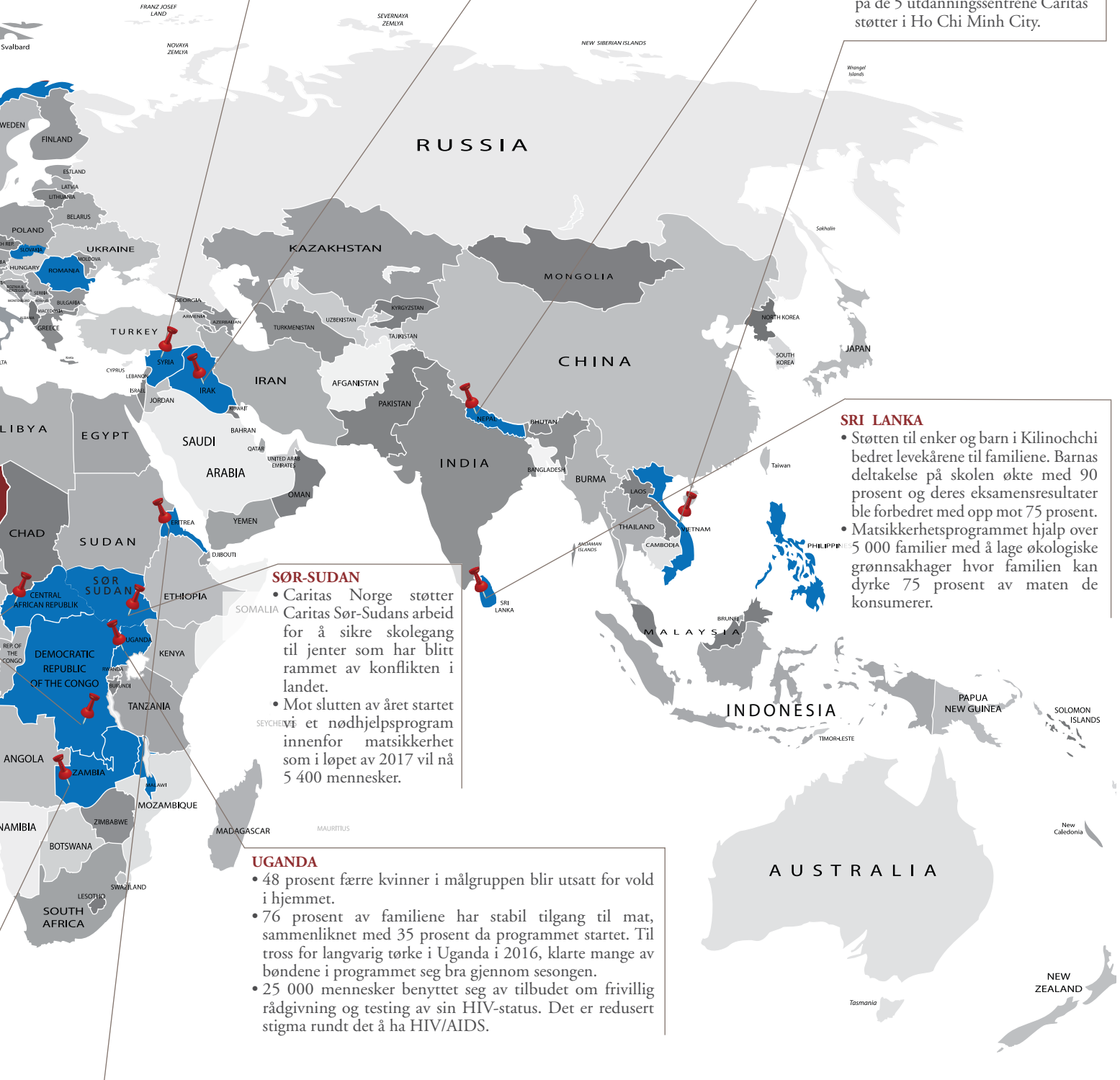
- Caritas Norge støttet skolegang for 4 500 krigsrammede barn i Irak.

NEPAL

- Caritas Norge sørget for gjenoppbygging av hus til 2 600 mennesker som mistet alt de eide i jordskjelvet i april 2015.

VIETNAM

- Sivilsamfunnsorganisasjoner som jobber for inkluderende utdanning styrket sin kapasitet og kontakt med myndighetene i Ha Noi og Ha Qiang.
- 22 skoler i Ha Qiang laget planer for inkluderende utdanning og individuell oppfølging av 132 barn med utviklingshemninger. Denne modellen kan bli implementert nasjonalt.
- 1 247 barn fikk skoleundervisning på de 5 utdanningssentrene Caritas støtter i Ho Chi Minh City.

SØR-SUDAN

- Caritas Norge støtter Caritas Sør-Sudans arbeid for å sikre skolegang til jenter som har blitt rammet av konflikten i landet.
- Mot slutten av året startet vi et nødhjelpsprogram innenfor matsikkerhet som i løpet av 2017 vil nå 5 400 mennesker.

UGANDA

- 48 prosent færre kvinner i målgruppen blir utsatt for vold i hjemmet.
- 76 prosent av familiene har stabil tilgang til mat, sammenliknet med 35 prosent da programmet startet. Til tross for langvarig tørke i Uganda i 2016, klarte mange av bøndene i programmet seg bra gjennom sesongen.
- 25 000 mennesker benyttet seg av tilbudet om frivillig rådgivning og testing av sin HIV-status. Det er redusert stigma rundt det å ha HIV/AIDS.

ERITREA

- I 2016 sluttførte Caritas nødhjelpsarbeidet som startet i 2015 og skaffet 4 300 mennesker mat.
- Mot slutten av året startet vi et nødhjelpsprogram innenfor matsikkerhet som i løpet av 2017 vil nå 5 000 mennesker.

SRI LANKA

- Støtten til enker og barn i Kilinochchi bedret levekårene til familiene. Barnas deltakelse på skolen økte med 90 prosent og deres eksamensresultater ble forbedret med opp mot 75 prosent.
- Matsikkerhetsprogrammet hjalp over 5 000 familier med å lage økologiske grønnsakhager hvor familien kan dyrke 75 prosent av maten de konsumerer.

• Nye prosjektland 2016

• Eksisterende prosjektland

Besøksadresse:
Caritas Norge
Storgata 38
0182 Oslo

Postadresse:
Caritas Norge
Postboks 9277
Grønland
0134 Oslo

Kontaktinformasjon:
caritas@caritas.no
www.caritas.no
tlf: 23 33 43 60

Foto: Herman Dreyer/Caritas Norge

Sammen får vi mennesker i jobb

Caritas jobber både i Norge og i utviklingsland, for at flest mulig skal få et arbeid de kan leve av. Som en av våre støttespillere gir du mennesker en mulighet til å forsørge seg selv og sin egen familie. Det er effektivt sosialt arbeid!

Du kan hjelpe:

Gavekonto: 8200 01 93433 - Vipps: 12135 - SMS: Send Jobb til 2160 (200,-)